

Zmluva o dielo a licenčná zmluva č. 05/2018

uzavretá podľa § 536 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Obchodný zákonník**“) v spojení s § 91, § 131 a nasl. a § 65 a nasl. zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení zákona č. 125/2016 Z. z. (ďalej len „**Autorský zákon**“)

(ďalej len „**Zmluva**“)

medzi nasledovnými zmluvnými stranami:

Názov: **Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky**
Sídlo: Hlboká cesta 2, 833 36 Bratislava 37
V zastúpení: Jana Tomková, riaditeľka odboru kultúrnej diplomacie
IČO: 00 699 021
DIČ:
IČ DPH:
Bankové spojenie: Štátna pokladnica
Číslo účtu (IBAN):
BIC/SWIFT:
(ďalej len „**Objednávateľ**“)

a

Názov: **L'ART/JUVEN s.r.o.**
Sídlo: Pribišova 19/a, 841 05 Bratislava
Zápis: v Obchodnom registri vedenom OS Bratislava I, oddiel: Sro, vl. č. 7558/B
Štatutárny orgán: Ing. Hana Haldová, konateľ
IČO: 31 379 044
DIČ:
IČ DPH:
Bankové spojenie:
Číslo účtu (IBAN):
BIC/SWIFT:
(ďalej len „**Zhotoviteľ**“)

(Objednávateľ a Zhotoviteľ ďalej spoločne len „**Zmluvné strany**“ alebo jednotlivo len „**Zmluvná strana**“)

Článok I Predmet Zmluvy

1. Zhotoviteľ sa zaväzuje, že za podmienok dohodnutých v tejto Zmluve zhotoví pre Objednávateľa tvorivú databázu, a to výtvarno- grafickým spracovaním výstavy „100 rokov slovenskej diplomacie“, ktorá bude výsledkom tvorivej duševnej činnosti (ďalej len „**Dielo**“) a udelí Objednávateľovi licenciu na použitie Diela.

2. Objednávateľ sa zaväzuje Zhotoviteľovi zaplatiť za Dielo zhotovené v súlade s podmienkami dohodnutými v Zmluve a udelenie licencie na jeho použitie cenu dohodnutú v súlade s článkom V Zmluvy riadne a včas.

Článok II

Špecifikácia Diela

1. Zhotoviteľ sa zaväzuje vykonať Dielo riadne a včas v súlade s podmienkami Zmluvy a pokynmi Objednávateľa.
2. Zhotoviteľ sa zaväzuje zhotoviť Dielo z podkladov (fotografie a texty v slovenskom, anglickom, francúzskom a nemeckom jazyku) a v súlade so scenárom, ktoré mu odovzdá Objednávateľ do 3 pracovných dní od účinnosti Zmluvy, o čom spíšu Zmluvné strany medzi sebou preberací protokol.
3. Dielo bude pozostávať z 21 rôznych panelov v 4 jazykových mutáciách s 9 tematickými okruhmi. Každý panel bude obsahovať úvodný hlavný text a od 5 do 8 kusov fotografií s textom, ktoré poskytne Objednávateľ Zhotoviteľovi podľa odseku 1 tohto článku.
4. Zhotoviteľ zhotoví Dielo v elektronickej verzii v dostatočnom rozlíšení tak, aby Dielo bolo možné vytlačiť na požadovaný rozmer 70cm x 100cm vo vysokej kvalite. Elektronicкую verziu Diela v anglickom jazyku zhotoví Zhotoviteľ v otvorenej forme tak, aby Objednávateľ mohol Dielo voľne upravovať, meniť alebo dopĺňať (napr. zmena jazyka).
5. Zhotoviteľ zhotoví Dielo aj v tlačenej forme na kapa paneloch, a to v počte 21 kusov v slovenskom jazyku a 21 kusov v anglickom jazyku.

Článok III

Miesto, čas a spôsob odovzdania Diela

1. Zhotoviteľ sa zaväzuje, po predchádzajúcom písomnom odsúhlasení finálnej verzie Diela Objednávateľom, odovzdať Dielo v elektronickej verzii na hmotnom substráte, t. j. na záznamovom médiu (CD/DVD nosič) v editovateľnej forme InDesigne CD5 na DVD pre potreby editácie do iného jazyka, vo vysokom rozlíšení pre výsledný formát kvalitnej tlače min. 300 DPI v počte 4 (štyri) kusy a v tlačenej forme v súlade s článkom II Zmluvy, a to **v lehote do 01.03. 2018**. Zhotoviteľ je povinný v dostatočnom časovom predstihu pred odovzdaním Diela písomne požiadať Objednávateľa o odsúhlasenie finálnej verzie Diela podľa článku VI ods. 5 Zmluvy.
2. Miestom odovzdania Diela je adresa sídla Objednávateľa uvedená v záhlaví Zmluvy.
3. O odovzdaní Diela spíšu medzi sebou Zmluvné strany preberací protokol. Objednávateľ nie je povinný prevziať Dielo, ak nie je úplne, vykazuje vady a/alebo ak ho Objednávateľ vopred písomne neodsúhlasil.

Článok IV

Licencia

1. Zhotoviteľ udeľuje Objednávateľovi súhlas na použitie Diela (ďalej aj len „**Licencia**“), a to na všetky spôsoby použitia v súlade s ustanovením § 133 ods. 3 Autorského zákona. Zhotoviteľ udeľuje Objednávateľovi výhradnú Licenciu v neobmedzenom vecnom a územnom rozsahu, a to na celú dobu trvania majetkových práv autora. Zmluvné strany sa dohodli, že Objednávateľ nie je povinný výhradnú Licenciu využiť.
2. Zhotoviteľ udeľuje Objednávateľovi súhlas, aby Objednávateľ mohol Dielo alebo jeho časť používať pod svojím vlastným menom, pričom Zmluvné strany sa v súlade s § 18 ods. 5 Autorského zákona dohodli, že uvedený súhlas nie je možné odvolať.
3. Objednávateľ je oprávnený udeľovať sublicencie na použitie Diela alebo akejkolvek jeho časti tretím osobám v rozsahu Licencie udelenej Zhotoviteľom podľa Zmluvy a postúpiť udelenú Licenciu tretím osobám. Zhotoviteľ súhlasí s udelením sublicencie vrátane reťazenia sublicencie a s postúpením udelenej Licencie podľa tohto odseku.
4. Zhotoviteľ je povinný v čase udelenia Licencie mať vysporiadané akékoľvek nároky všetkých nositeľov práv podľa Autorského zákona ako aj tretích osôb viažucim sa k Dielu alebo jeho časti chránenej autorským právom tak, aby bol oprávnený udeliť Objednávateľovi Licenciu podľa tohto článku Zmluvy. Zhotoviteľ nesie zodpovednosť za to, že zhotovením a použitím Diela podľa tejto Zmluvy nebude porušený právny predpis vrátane autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom ani žiadne iné práva tretích osôb. Uvedené sa nevzťahuje na podklady a scenár, ktoré odovzdal Objednávateľ Zhotoviteľovi podľa článku II ods. 2 Zmluvy a za ktoré nesie zodpovednosť Objednávateľ.
5. Pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností platí, že zhotoviteľom Diela v časti netvorivej databázy je na účely § 135 ods. 2 Autorského zákona Objednávateľ, ktorý inicioval a zabezpečil zhotovenie Diela.
6. Vlastnícke právo k hmotným výsledkom plnenia Zmluvy, t. j. k hmotnému substrátu, na ktorom je autorské Dielo zachytené alebo vyjadrené v súlade s článkom II a III Zmluvy prejde na Objednávateľa momentom ich odovzdania a prebratia Objednávateľom podľa Zmluvy. Cena hmotného substrátu je zahrnutá v cene uvedenej v článku V ods. 1 Zmluvy.

Článok V

Cena

1. Zmluvné strany sa dohodli na celkovej cene za vykonanie Diela v súlade so Zmluvou a za udelenie Licencie vo výške 7.739,- eur (slovom sedemtisíc sedemstotridsať deväť eur) bez DPH, t. j. 9.286,80 eur (slovom deväťtisíc dvestosemdesiat šesť eur a osemdesiat centov) s DPH (ďalej len „**Celková cena Diela**“).
2. V Celkovej cene Diela sú zahrnuté všetky náklady spojené s vyhotovením a odovzdaním Diela, náklady na hmotný substrát podľa článku IV ods. 6 ako aj akékoľvek korektúry Diela (podľa cenovej ponuky Zhotoviteľa je v Celkovej cene Diela 10 korektúr Diela a všetky ostatné korektúry nad tento počet poskytuje Zhotoviteľ Objednávateľovi zadarmo).

3. Objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť Zhotoviteľovi Celkovú cenu Diela do 30 dní od doručenia faktúry na adresu sídla Objednávateľa, a to poukázaním finančných prostriedkov na účet Zhotoviteľa uvedený v záhlaví tejto Zmluvy. Zhotoviteľ doručí faktúru spoločne s kópiou preberacieho protokolu Objednávateľovi po odovzdaní Diela zhotoveného v súlade so Zmluvou.
4. Faktúra vystavená Zhotoviteľom podľa tohto článku musí spĺňať náležitosti určené príslušnými platnými a účinnými právnymi predpismi, a musí byť vystavená v súlade so Zmluvou, v opačnom prípade je Objednávateľ oprávnený vrátiť Zhotoviteľovi faktúru na prepracovanie, a to aj opakovane. V takom prípade splatnosť faktúry plyní od doručenia správnej vystavenej faktúry s novou lehotou splatnosti. Na účely tejto Zmluvy faktúra nie je vystavená v súlade so Zmluvou aj vtedy ak s ňou nebola súčasne doručená kópia preberacieho protokolu uvedeného v článku III ods. 3 Zmluvy.
5. Zmluvné strany sa podľa § 43 ods. 14 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov dohodli o neuplatnení dane vyberanej zrážkou, pričom Zhotoviteľ sa zaväzuje si Celkovú cenu Diela zdať sám prostredníctvom daňového priznania. Objednávateľ sa zaväzuje, že túto dohodu oznámi správcovi dane najneskôr do pätnásteho dňa po uplynutí kalendárneho roka 2018.

Článok VI

Práva a povinnosti Zmluvných strán

1. Zhotoviteľ je povinný pri zhotovení Diela postupovať dobromyseľne, s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami a pokynmi Objednávateľa.
2. Zmluvné strany sú povinné si navzájom poskytnúť opodstatnenú súčinnosť v zmysle pravidiel Zmluvy za účelom riadneho a včasného vykonania a odovzdania Diela a splnenia podmienok Zmluvy.
3. Zhotoviteľ je povinný bezodkladne písomne oznámiť Objednávateľovi všetky okolnosti, ktoré zistil pri plnení svojich záväzkov a ktoré môžu mať vplyv na zmenu pokynov Objednávateľa týkajúcich sa dosiahnutia účelu sledovaného Zmluvou alebo sú podľa názoru Zhotoviteľa nevyhnutné na riadne plnenie záväzkov podľa Zmluvy.
4. Zhotoviteľ sa zaväzuje neodkladne písomne informovať Objednávateľa o každom prípadnom zdržaní, či iných skutočnostiach, ktoré by mohli ohroziť včasné a riadne vykonanie a/alebo odovzdanie Diela alebo plnenie iných povinností zo Zmluvy.
5. Zhotoviteľ sa zaväzuje predložiť grafický návrh prvých dvoch tematických okruhov Diela elektronicky vo formáte .pdf na posúdenie Objednávateľovi do 5 dní od nadobudnutia účinnosti tejto Zmluvy. Objednávateľ je oprávnený vyjadriť sa k návrhu grafického a obsahového riešenia Diela a žiadať úpravy alebo akékoľvek iné korektúry podľa svojich požiadaviek v súlade so scenárom a ideovým zámerom výstavy Diela. Objednávateľ predloží svoje vyjadrenie k predmetnému návrhu v lehote najviac 2 pracovných

dní od doručenia návrhu. Poskytovateľ sa zaväzuje vykonať Objednávateľom požadované zmeny alebo iné korektúry Diela do 3 pracovných dní od doručenia požiadavky (prostredníctvom e-mailu) Objednávateľa Zhotoviteľovi.

Článok VII

Zodpovednosť za vady a záruka za akosť

1. Zhotoviteľ zodpovedá za vady Diela. Dielo má vady, ak nie je vykonané v súlade so Zmluvou a pokynmi Objednávateľa.
2. Zhotoviteľ zodpovedá za vady, ktoré má Dielo v čase jeho prevzatia Objednávateľom, aj keď sa stanú zjavnými až po tomto čase, za vady, ktoré vzniknú po jeho prevzatí, ak sú spôsobené porušením povinnosti Zhotoviteľa, ako aj za vady Diela, ktoré sa vyskytnú v záručnej dobe.
3. Zmluvné strany sa dohodli, že záručná doba na Dielo je 2 roky. Zhotoviteľ zodpovedá za to, že Dielo bude mať po celú záručnú dobu vlastnosti dohodnuté v Zmluve a bude ho možné používať na účel vyplývajúci zo Zmluvy, inak na obvyklý účel vzhľadom na povahu Diela.
4. Na základe písomnej reklamácie Objednávateľa je Zhotoviteľ povinný na svoje náklady a v lehote dohodnutej s Objednávateľom a ak nedôjde k dohode, tak do 5 pracovných dní od oznámenia vady Zhotoviteľovi, odstrániť vady, ktoré malo Dielo v čase odovzdania, aj keď sa stali zjavnými až po tomto čase, vady Diela vzniknuté po odovzdaní, ak sú spôsobené porušením povinností Zhotoviteľa a vady Diela vzniknuté v záručnej dobe. Ak sa Zhotoviteľ dostane do omeškania s odstránením vady Diela, Objednávateľ je oprávnený zabezpečiť ich odstránenie sám alebo prostredníctvom tretej osoby. Náklady, ktoré Objednávateľovi vzniknú v súvislosti s odstraňovaním vady Diela, si je Objednávateľ oprávnený uplatniť u Zhotoviteľa a Zhotoviteľ je povinný nahradiť ich Objednávateľovi do 3 pracovných dní od doručenia písomnej výzvy na ich úhradu.
5. Ak Zmluva neurčuje inak, pre zodpovednosť za vady Diela a záruku za akosť Diela platia ustanovenia Obchodného zákonníka, s výnimkou ustanovení § 562 a § 441 ods. 1 Obchodného zákonníka, na ktorých vylúčení sa Zmluvné strany dohodli.

Článok VIII

Zánik Zmluvy a sankcie

1. Zmluvu možno ukončiť vzájomnou písomnou dohodou Zmluvných strán alebo písomným odstúpením ktorejkoľvek Zmluvnej strany v súlade so Zmluvou alebo v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom.
2. Objednávateľ je oprávnený odstúpiť od Zmluvy v prípade, ak:
 - a) Zhotoviteľ vykonáva práce na Diele s vadami aj napriek písomnému upozorneniu,
 - b) Zhotoviteľ porušuje ktorúkoľvek povinnosť uvedenú v článku VI ods. 5 Zmluvy,
 - c) Zhotoviteľ je v omeškaní s riadnym odovzdaním Diela,

- d) Zhotoviteľ je v omeškaní s riadnym odstránením vady alebo opakovaný výskyt tej istej vady, ktorá už bola odstraňovaná,
 - e) je na majetok Zhotoviteľa podaný návrh na vyhlásenie konkurzu; je na majetok Zhotoviteľa začaté exekučné konanie alebo iný výkon rozhodnutia; ak bol na Zhotoviteľa podaný návrh na zrušenie s likvidáciou alebo bez likvidácie, ako aj v prípade, ak nastanú skutočnosti alebo Zhotoviteľ porušil povinnosti uvedené v ustanovení § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov; ak bol na Zhotoviteľa podaný návrh na povolenie reštrukturalizácie; ak bolo voči Zhotoviteľovi zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku alebo ak bol zrušený konkurz pre nedostatok,
 - f) Objednávateľ preukázateľne zistí, že sa Zhotoviteľ dopúšťa nelegálneho zamestnávania podľa zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 3. Zhotoviteľ je oprávnený odstúpiť od Zmluvy, ak je Objednávateľ v omeškaní s úhradou Celkovej ceny za Dielo viac ako 10 kalendárnych dní.
 - 4. Zánikom Zmluvy z akéhokoľvek dôvodu nie je dotknutá platnosť Licencie udelenej podľa článku IV Zmluvy.
 - 5. Objednávateľ je oprávnený uplatniť si u Zhotoviteľa zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % z Celkovej ceny Diela za každý deň omeškania s riadnym odovzdaním Diela.
 - 6. Objednávateľ je oprávnený uplatniť si u Zhotoviteľa zmluvnú pokutu vo výške 50 eur za každý aj začatý deň omeškania
 - a) so splnením povinnosti predložiť grafický návrh prvých dvoch tematických okruhov Diela elektronicky vo formáte .pdf na posúdenie Objednávateľovi do 5 dní od nadobudnutia účinnosti tejto Zmluvy podľa článku VI ods. 5 Zmluvy,
 - b) so splnením povinnosti vykonať Objednávateľom požadované zmeny alebo iné korektúry Diela do 3 pracovných dní od požiadavky Objednávateľa podľa článku VI ods. 5 Zmluvy.
 - 6. Zhotoviteľ je oprávnený uplatniť si u Objednávateľa zmluvnú pokutu vo výške 0,5 % z Celkovej ceny Diela za každý deň omeškania s riadnym zaplatením Celkovej ceny Diela.
 - 7. Zmluvné strany sa dohodli, že prípadným uplatnením práva na zmluvnú pokutu nie sú dotknuté ich nároky na náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou, a to v jej plnej výške.

Článok IX

Záverečné ustanovenia

- 1. Zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpisu oboma Zmluvnými stranami a účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv vedenom Úradom vlády Slovenskej republiky podľa § 47a ods. Občianskeho zákonníka v spojení s § 5a ods. 1 a 6 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.
- 2. Zmenu Zmluvy je možné uskutočniť len formou písomného a očíslovaného dodatku k tejto Zmluve podpísaného oboma Zmluvnými stranami. Dodatok k Zmluve nadobúda platnosť dňom jeho podpisu oboma Zmluvnými stranami a účinnosť dňom

nasledujúcim po dni jeho zverejnenia v Centrálnom registri zmlúv vedenom Úradom vlády Slovenskej republiky.

3. Práva a povinnosti neupravené touto Zmluvou sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, Autorského zákona a ostatnými právnymi predpismi platnými a účinnými v Slovenskej republike. Rozhodným právom je právo Slovenskej republiky a na riešenie sporov z tejto zmluvy sú príslušné súdy Slovenskej republiky.
4. V otázke doručovania sa Zmluvné strany dohodli na aplikácii pravidiel zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení zákona č. 87/2017 Z. z., pričom adresami na doručovanie písomností sú adresy Zmluvných strán uvedené v záhlaví Zmluvy.
5. Zmluva je vyhotovená v štyroch (4) rovnopisoch, z ktorých každá Zmluvná strana obdrží dva (2) rovnopisy.
6. Zmluvné strany vyhlasujú, že Zmluvu uzatvárajú na základe ich slobodnej a vážnej vôle, ktorá je vyjadrená určite a zrozumiteľne. Ďalej vyhlasujú, že si Zmluvu riadne prečítali a jej obsahu rozumejú a na znak toho ju nižšie podpisujú.

V Bratislave dňa...22.02. 2018

V Bratislave dňa....22.02. 2018

.....
v mene Zhotoviteľa:
Ing. Hana Haldová, konateľ

.....
za Objednávateľa:
Ing. Jana Tomková, riaditeľka
odboru kultúrnej diplomacie

Príloha č. 1

k

Zmluve o dielo a licenčnej zmluve č. 05/2018

uzavretej podľa § 536 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov v spojení s § 91, § 131 a nasl. a § 65 a nasl. zákona č. 185/2015 Z. z. Autorského zákona v znení zákona č. 125/2016 Z. z.

Cenová ponuka L'Art Juven s.r.o

100 rokov slovenskej diplomacie / výstava

grafický návrh	389,00 €
zalomenie panelov	2 856,00 €
korektúry (do 10 ks)	584,00 € *
spracovanie otvorených dát a uloženie v InDesing	347,00 €
výroba tlačových podkladov	1 428,00 €
výroba kappa panelov dvoch jazykových mutácií po 21 ks, rozmer: 70 x 100 cm (hrúbka 5 mm)	2 100,00 € **
dopravné náklady	35,00 €
CENA CELKOM bez DPH	7 739,00 €

* korektúry nad dohodnutý rámec ponúkame ZADARMO

** v prípade varianty výroby panelov s laminom - matný monomer je cena 63,20 € / ks
MZV a EZ dodá predmety grafického spracovania v elektronickej podobe (texty, archívne a súčasné

Príloha č. 2

k

Zmluve o dielo a licenčnej zmluve č. 05/2018

uzavretej podľa § 536 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov v spojení s § 91, § 131 a nasl. a § 65 a nasl. zákona č. 185/2015 Z. z. Autorského zákona v znení zákona č. 125/2016 Z. z.

Scenár k výstave

Sto rokov slovenskej diplomacie

Od nezmazateľných stôp Slovákov v dejinách československej štátnosti k pevným krokom suverénnej slovenskej diplomacie)

(úvodný panel)

Symbolická grafika / fotografia (?)

Výstava bola realizovaná v spolupráci s Historickým ústavom Slovenskej akadémie vied, Slovenským národným archívom a Diplomatickým archívom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky.

Zdroje a autori použitých fotografií a dokumentov: archív Slavomíra Micháleka, Diplomatický archív MZVaEZ SR, Organizácia spojených národov, Slovenská národná knižnica, Slovenský národný archív, Tlačová agentúra Slovenskej republiky.

Päta: logá – HÚ SAV, MZVaEZ SR, SNA

I. Prví diplomati ešte neexistujúceho štátu

Pred vznikom ČSR

(2(1?) panely)

Pred vypuknutím I. svetovej vojny sa Slováci už viac ako polstoročie neúspešne snažili o rôzne formy národnej samostatnosti alebo autonómie v rámci Rakúsko - Uhorska. Roky vojny 1914 - 18 boli na to veľkou príležitosťou. Slovenští národovci a politici pochopili, že sa bude rozhodovať o ďalšom osude Rakúsko - uhorskej monarchie a národov, ktoré boli jej súčasťou. Začali hľadať možnosti ako presadiť myšlienku spoločného česko-slovenského štátu.

Otvorene o tejto myšlienke začal hovoriť v roku 1914 organizátor česko-slovenského odboja profesor Karlovej univerzity v Prahe a ríšsky poslanec Tomáš Garrigue Masaryk. Za česko-slovenský štátny útvar sa vyslovili aj slovenská i česká komunita v USA a v Clevelande v októbri 1915 podpísali dohodu o spoločnom postupe za jeho vytvorenie. Oficiálnym zahájením úsilia vytvoriť nezávislý česko-slovenský štát, bolo utvorenie Československej národnej rady v Paríži, na ktorej vzniku sa výrazne podieľal Slovák Milan Rastislav Štefánik, vtedy dôstojník letectva francúzskej armády. K tejto myšlienke sa pripojili aj Slováci a Česi v Rusku v auguste r. 1916.

Na vzniku Československa sa podieľali aj ďalší Slováci, z ktorých sa viacerí neskôr presadili a uplatnili v politike a diplomatických službách.

1. **Clevelandská dohoda (dokument - kópia, Kronika Slovenska, str.67)**

Popíska: *Clevelandská dohoda, podpísaná zástupcami Slovenskej ligy v Amerike a Českého národného združenia 22. októbra 1915 v Clevelande, štát Ohio. Prvý dokument spoločného postupu Čechov a Slovákov v úsilí vytvoriť samostatný štátny útvar na federatívnom princípe. Pri jej tvorbe a podpise najvýznamnejšiu úlohu zohrali slovenskí krajanovia Štefan Osuský, Milan Getting, Albert Mamatey a Ivan Daxner*

2. **A. Mamatey, portrét (foto - Michálek, Osuský diplomat, str. 367)**

Popíska: *Albert Mamatey, predseda Slovenskej ligy, najvplyvnejšej slovenskej krajskej organizácie v Amerike, spolutvorca textu Pittsburskej dohody a od 13. júla 1920 prvý čl. konzul v Pittsburghu*

3. Milan Getting (foto – archív Michálek)

Popiska: Milan Getting, vydavateľ krajaných novín Slovenský Sokol (1905-1919), jeden zo signatárov Pittsburskej dohody z roku 1918, neskôr vedúci tlačového oddelenia česko-slovenského veľvyslanectva vo Washington a konzul Československa v Západnej Pennsylvánii (1924 – 1932)

4. Ivan Daxner (foto – archív Michálek)

Popiska: Ivan Daxner, hlavný tajomník Slovenskej ligy (1914 – 1917), organizácie a publicistiky sa angažoval za vytvorenie spoločného štátu Čechov a Slovákov, signatár Clevelandskej (1915) a Pittsburskej dohody (1918), jeden z iniciátorov milióndolarovej zbierky na pomoc Slovákom

5. Čsl. odboj v Rusku, 1916 (foto - Kronika Slovenska, str. 70 – archív SNK)

Popiska: Do odboja za vznik čsl. štátu boli zapojení V. Hurban (neskôr čsl. diplomat) a známi, literárne činní predstavitelia slovenskej inteligencie – J. Jesenský, J. G. Tajovský a M. Ruppeldt na porade slovenských a českých krajaných organizácií v Rusku

6. Štefánik so slovenskými a českými krajanmi, USA, 1917 (foto, Zborník MRŠ v zrkadle prameňov, str. 64 – SNA)

Popiska: Štefánik so slovenskými a českými krajanmi vo Washington, 1. júl 1917

7. Plagát Štefánik/Masaryk/Wilson/Foch (dokument/sken - originál v SNA, Zb. Slováci v Amerike)

Popiska: Štefánik, Masaryk a Beneš vedeli o sile propagandy, preto vytvorenie nového spoločného štátneho útvaru Slovákov a Čechov popularizovali najmä medzi slovenskou a českou krajanou komunitou v Amerike. Na plagáte - mesto Kremnica, ako možné hlavné administratívne centrum Slovenska

8. Štefánik preberajúci zástavu čsl. légie v Taliansku, s talianskym premiérom Orlandom, 24. máj 1918 (foto, DM - Kongreska)

Popiska: Štefánik preberajúci zástavu čsl. légie v Taliansku, s talianskym premiérom Orlandom, 24. máj 1918

9. Plagát – vojak s puškou, za ním dvojramenný kríž (foto MRŠ v zrkadle prameňov, str. 65 – SNA);

Popiska: *Plagát vyzývajúci na vstup do čsl. légii*

10. Pittsburgská dohoda (faksimile od I. Galamboša- DM MZV)

Popiska: *Pittsburgskú dohodu podpísali 31. mája 1918 zástupcovia slovenských a českých krajanských organizácií v Amerike. Deklarovala spojenie Slovákov a Čechov v spoločnom samostatnom štáte s republikánskym zriadením, samostatným snemom a vlastnou administratívou pre Slovákov*

II. Zo Slovenska do vrcholnej diplomacie a politiky

M. R. Štefánik - jeden zo zakladateľov Československa

(2 panely)

Milan Rastislav Štefánik

*** 21. júl 1880, Košariská – † 4. máj 1919, Ivanka pri Dunaji**

- astronóm, fotograf, vojenský letec, brigádny generál ozbrojených síl Francúzska, diplomat a politik.

Zaslúžil sa o formovanie česko-slovenského zahraničného odboja počas prvej svetovej vojny, stál pri organizovaní česko-slovenských légii v zahraničí (Francúzsko, Rusko, Taliansko). S Tomášom Garrigue Masarykom a Edvardom Benešom boli kľúčovými osobami pri založení ČSR. Bol podpredsedom Československej národnej rady, ministrom vojny v Dočasnej vláde československej a neskôr v novovzniknutej Československej republiky.

Milan Rastislav Štefánik - vedec a vojak

- 1905 astronóm v Paríži u dr. Janssena (1907 mu Valné zhromaždenie Francúzskej astronomickej spoločnosti udelilo Janssenovu cenu).

- 1910 na Tahiti pozoroval Halleyho kométu, 1911 na ostrove Vavau úplné zatmenie slnka, 1912 zatmenie slnka v Passa Quatro v Brazílii

- 1913 francúzska vláda mu udelila kríž Rytiera čestnej légie za získanie povolenia od ekvádorskej vlády vybudovať telegrafickú sieť a sústavu meteorologických staníc v Ekvádore a na Galapágoch

- 1915 ako podporučík francúzskej armády slúžil na fronte v prieskumnej peruti MF 54
- snažil sa o vytvorenie samostatnej česko-slovenskej dobrovoľníckej jednotky vo Francúzsku
- 1915 bol vyslaný na srbský front, kde sa snažil z Čechov a Slovákov vytvoriť samostatný bojový útvar

Milan Rastislav Štefánik - diplomat

- informoval o svojich plánoch - vytvoriť riadiace centrum pre spoločný odboj Slovákov a Čechov a zriadiť samostatné česko-slovenské vojsko vplyvných francúzskych politikov (ministerský predseda Aristid Briand a Philipp Berthelot z ministerstva zahraničia)
- február 1916 - vznik „Národnej rady krajín českých“ (Conseil national des Pays Tchèques), neskôr Československá národná rada (ČSNR) - predsedom sa stal T. G. Masaryk, podpredsedami J. Durich a M. R. Štefánik, generálnym tajomníkom E. Beneš
- august 1916 - stretnutie s generálom Mauriceom Janinom, veliteľom francúzskej vojenskej misie v Rusku, s náčelníkom generálneho štábu ruskej armády Alexejevom a cárom Mikulášom
- 29. augusta 1916 podpísal s predstaviteľom amerických Slovákov G. Košíkom, tzv. Kyjevskú dohodu, ktorou krajanovia v Rusku a USA spoločne uznali ČSNR za vedúci orgán českého a slovenského hnutia v zahraničí
- 1917 po misii Štefánika v Rusku a páde cára sa upevnilo postavenie ČSNR voči ruskej Dočasnej vláde
- na vojenskej misii v Rumunsku získal 1 500 dobrovoľníkov
- júl 1917 - Česko-slovenské légie v Rusku mali aj vďaka Štefánikovi už 50 000 príslušníkov
- október - Francúzskom vyznamenaný Krížom dôstojníka čestnej légie
- december - francúzska vláda mu vydala „Dekrét o vytvorení Česko-slovenskej armády vo Francúzsku“
- od februára do apríla 1918 budoval Česko-slovenskú armádu v Taliansku – na svoju stranu získal talianskeho ministra zahraničia S. Sonnina
- 21. apríla 1918 podpísal s talianskym ministerským predsedom Orlandom dvojstrannú zmluvu o vytvorení samostatnej Česko-slovenskej armády, ktorá podliehala ČSNR
- 14. októbra 1918 sa ČSNR premenila de facto na vládu, Masaryk bol ministerským predsedom, Beneš ministrom vnútra a Štefánik ministrom vojny

- od novembra 1918 do januára 1919 rokoval vo Vladivostoku o presune legionárov do vlasti
- máj 1919 - odišiel do Talianska navštíviť svoju poslednú lásku, markízu Giulianu Benzoniovú, s ktorou plánoval budúcnosť
- 4. mája 1919 pri pristávaní lietadla pri Bratislave zahynul - jeho pamiatke je postavená Mohyla na Bradle

Fotografie ako mozaika / výber podľa grafických možností (bez popisiek)

1. **MRŠ ako študent v Prahe (SNA, SK 1264 B2)**
2. **MRŠ – vedec v Paríži, kresba (SNA SK 1267 3r)**
3. **MRŠ pracovňa byt v Paríži (SNA SK 1268 4r)**
4. **MRŠ šatník byt Paríž (SNA SK 1268 11r)**
5. **MRŠ letec – v lietadle (SNA SK MRS 1357 10)**
6. **MRŠ letec desiatnik s bradou (SNA SK 1266 A1)**
7. **MRŠ letec poručík (SNA 1266 A19)**
8. **MRŠ generál svetlá uniforma (SK 1266 A33)**
9. **MRŠ generál tmavá uniforma / plášť (SNA 1266 B12)**
10. **MRŠ generál s vyznamenaniami (SNA SK 1266 B2)**
11. **MRŠ minister vojny (SNA SK 1266 A27)**
12. **MRŠ s grófkou Benzoni SNA SK 1273 7r)**
13. **Mohyla Bradlo (SNA SK 1296 13r)**

14. **Štefánikov cestovný uhorský pas (dokument/kópia – SNA, A2463. i.č. 8)**
Popiska: Štefánikov cestovný uhorský pas

15. **Legitimácia leteckej eskadry (dokument/kópia – SNA, A2463, i.č. 22)**
Popiska: Legitimácia M. R. Štefánika ako príslušníka leteckej eskadry

16. **Legitimácia člena francúzskej vojenskej misie pri GŠ ruskej armády (dokument/kópia – SNA A 2463, i.č. 25)**

Popiska: Štefánikova legitimácia člena francúzskej vojenskej misie pri Generálnom štábe ruskej armády

17. Štefánikov diplomatický pas (faksimile – DM Kongreska);

Popiska: Štefánikov diplomatický pas

18. Článok o MRŠ v novinách v New Yorku (dokument/kópia – SNA, SK MRS 1363_A1 01, 1363_A1 02)

Popiska: Článok o Štefánikovi v newyorských novinách, 1918

19. Diplom – udelenie talianskeho vojnového kríža (dokument/kópia – SNA, A2463, i.č. 30)

Popiska: Diplom vystavený pri príležitosti udelenia talianskeho vojnového kríža M. R. Štefánikovi

III. V službách spoločného štátu s Čechmi

Vznik ČSR, prvá ČSR

(1 panel)

Československá republika od svojho vzniku čelila viacerým výzvam. Musela vybudovať všetky vládne, štátne a správne inštitúcie, vrátane vybudovania zahraničnej služby a siete diplomatických zastupiteľstiev. Zástupcovia Československa v zahraničí boli postavení pred náročné úlohy - obhajobu záujmov nového štátu na mierových rokovaníach v Paríži, na reparačných rokovaníach a pri vytyčovaní nových hraníc republiky. Mladá československá diplomacia zvládala tieto výzvy, na čom mali významný a nezanedbateľný podiel aj diplomati narodení na Slovensku.

1) Príchod čsl. legionárov zo Sibíri (foto – archív Michálek)

Popiska: Prvých legionárov z Ruska víta v Neapole budúci významný čsl. diplomat Ján Papánek, február 1919

2) Trianonská mierová zmluva (kniha v koži - originál (kópia – väzba, úvodná a posledná strana s podpismi, mapa hranice s Maďarskom – DA MZV)

Popiska: *Trianonskú mierovú zmluvu za Československo podpísali Eduard Beneš a Štefan Osuský*

- 3) **Š. Osuský (foto – S. Michálek: Diplomát Š. Osuský, str. 375)**

Popiska: *Štefan Osuský na mierovej konferencii v Paríži, september 1919*

- 4) **Podpisovanie Trianonskej zmluvy (foto – S. Michálek: Diplomát Osuský, str. 378, DM MZV - Kongreska)**

Popiska: *Eduard Beneš a Štefan Osuský podpisujú Trianonskú zmluvu*

- 5) **Zasadnutie SN v Ženeve (foto – Michálek: Diplomát Osuský, str. 383)**

Popiska: *Čsl. delegácia na zasadnutí Snemovne národov v Ženeve – slovenskí diplomati Ivan Krno (2. zľava) a Štefan Osuský (6. zľava) s ministrom zahraničných vecí ČSR Edvardom Benešom (5. zľava)*

- 6) **Komisia právníkov pre revíziu štatútu SN, aj s jej členom ŠO, 1929 (foto - Michálek, Osuský diplomat, str. 388)**

Popiska: *Komisia právníkov pre revíziu štatútu SN, 1929, Osuský vpredu druhý sprava*

- 7) **Zasadnutie reparačnej komisie, 1929 (foto - Michálek: Diplomát Osuský, str. 394)**

Popiska: *Štefan Osuský (stojaci 7. zľava) zastupoval Československo na Zasadnutiach reparačnej komisie, 1929*

- 8) **Zamestnanci čsl. vyslanectva v Paríži, 1938 (foto – Michálek - archív)**

Popiska: *Československé vyslanectvo v Paríži, šiesty zľava Osuský, 1938*

IV. Piliere čsl. diplomacie

Najvýznamnejší Slováci v diplomacii

1. a 2. čsl. republiky

IVa) Štefan Osuský (1 panel)

*** 31. marec 1889, Brezová † 27. september 1973, Herndon, Virginia, USA)**

- právnik, diplomat, politik a univerzitný pedagóg
- počas prvej svetovej vojny pôsobil v Národnom výbore československom
- po vzniku ČSR bol vyslancom v Londýne a následne v Paríži, ČSR zastupoval na parížskej mierovej konferencii – signatár Trianonskej zmluvy
- 1922 - 1937 podpredseda Finančnej kontrolnej komisie pri Spoločnosti národov
- počas druhej svetovej vojny bol významným predstaviteľom zahraničného odboja
- **2. októbra 1939** podpísal s francúzskym premiérom Daladierom „Zmluvu o obnovení československej armády vo Francúzsku“
- 22. júla 1940 bol vymenovaný za ministra exilovej čsl. vlády
- 13. október 1941 - 31. marec 1942 člen Štátnej rady
- koncepčný rozkol s Benešom v zahranično – politických otázkach a v otázke vzťahu Slovákov a Čechov zapríčinil jeho odvolanie z funkcie a stratu reálneho politického vplyvu
- po vojne pôsobil v Spojených štátoch - prednášal na univerzite a po roku 1949 bol aj podpredsedom Rady slobodného Československa - vrcholného politického orgánu československého exilu

- 1) **ŠO, študent práva na univerzite v Chicagu (foto - Michálek, Osuský diplomat, str. 366)**

Popiska: Osuský ako študent práva na Univerzite v Chicagu

- 2) **Služobná prisaha (DA MZV)**

Popiska: Služobná prisaha Osuského z novembra 1920

- 3) **Poverovacie listiny za veľvyslanca v Londýne (DA MZV? – Michálek: Osuský ... str. 454-455)**

Popiska: Poverovacie listiny Osuského ako vyslanca Československa pre Veľkú Britániu a Írsko, podpísané prezidentom Masarykom aj ministrom zahraničia E. Benešom

- 4) **ŠO s Jeho eminenciou Jeanom kardinálom Verdierom, 1935 (foto - Michálek: Diplommat Osuský, str. 403)**

Popiska: Osuský s Jeho eminenciou Jeanom kardinálom Verdierom, 1935

- 5) **ŠO prednáša na Medzinárodnej diplomatickej akadémii v Paríži (foto - Michálek: Diplomát Osuský, str. 404)**

Popiska: Osuský prednášajúci na Medzinárodnej diplomatickej akadémii v Paríži

- 6) **ŠO (foto - Michálek, Osuský diplomat, str. 421)**

Popiska: Štefan Osuský

- 7) **Potvrdenie - legionár počas I. sv. vojny (DA MZV)**

Popiska: Potvrdenie o účasti Osuského v československých légiách počas I. svetovej vojny

IVb Milan Hodža (1 panel)

*** 1. február 1878, Sučany † 27. jún 1944, Clearwater, USA**

- politik, štátnik, diplomat a publicista;
- 1905 poslanec uhorského snemu za volebný obvod v Kulpíne (dnes Srbsko, časť Vojvodina);
- poradca následníka trónu Františka Ferdinanda d'Este v tzv. belvederskej dielni, ktorá navrhovala prestavbu monarchie na federálne spojené štáty stredoeurópske s vlastnou autonómiou;
- poslanec Národného zhromaždenia po celú existenciu prvej ČSR;
- po novembri 1918 bol zástupcom čsl. vlády v Budapešti pre vyjednávanie o dočasnej demarkačnej čiare medzi ČSR a Maďarskom;
- ako šéf viedol v mnohých vláдах postupne ministerstvá:
 - unifikácie zákonov (1919 - 1920)
 - poľnohospodárstva (1922 - 1925)
 - školstva (1926 - 1929)
 - poľnohospodárstva (1932 - 1934)
 - ministerský predseda (1935 - 1938)
 - zahraničných vecí (18. december 1935 - 29. február 1936)
- od 14. do 18. decembra 1935 bol úradujúcim prezidentom ČSR
- po rozporoch s E. Benešom sa stiahol z politiky, odišiel do Spojených štátov, kde od r. 1941 pôsobil medzi krajanmi evanjelického vyznania

- 1) **MH portrét (foto Michálek: Papanek politik, str. 172)**

Popiska: Milan Hodža, fotoportrét

2) **Poverenie zastupovať ČSR na korunovácií angl. kráľa (dokument – DA MZV)**

Popiska: *Poverenie zastupovať Československo na korunovácií anglického kráľa. Britská vláda si výslovne priała, aby sa za Československú republiku zúčastnil práve Dr. Milan Hodža*

3) **Konferencia predstaviteľov vlád Malej dohody (foto – Michálek: Osuský, str. 402 - SNK)**

Popiska: *Hodža na konferencii predstaviteľov vlád tzv. Malej dohody (Československo, Juhoslávia, Rumunsko)*

4) **MH + E. Beneš (foto – archív SNA, Zbierka o národnooslobodzovacom boji, kr. 26. ič. 2043/26-10-2, ič. 2044/26-10-3)**

Popiska: *Hodža s Edvardom Benešom počas návštevy Slovenska v r. 1937*

5) **MH, Slávik, Krčméry (foto – Michálek)**

Popiska: *Hodža s Jurajom Slávikom a básnikom, publicistom a správcom Matice slovenskej Štefanom Krčmériym*

IVc Ján Papánek (1 panel)

*** 24. október 1896, Brezová † 30. november 1991, Scarsdale, New York, USA**

- diplomat a právnik
- príslušník československých légii v Taliansku počas I. svetovej vojny
- absolvent práva na parížskej Sorbone
- 1922 pracoval v diplomatických službách (Budapešť, Washington)
- 1931 parlamentný spravodajca ministerstva zahraničných vecí
- 1935 československý konzul v Pittsburghu
- počas II. svetovej vojny sa zapojil do československého zahraničného odboja vedeného Eduardom Benešom a stal sa jeho osobným zástupcom v USA
- jar 1945 - česko-slovenský delegát na konferencii v San Franciscu, na ktorej došlo k založeniu OSN
- člen 14 členného koordinačného výboru, ktorý formuloval záverečný text Charty OSN
- leto 1946 - zástupca ČSR na pôde OSN
- po februárovom komunistickom prevrate v r. 1948 inicioval rokovanie Rady bezpečnosti k situácii v Československu

- zostal v USA a stal sa zakladateľom Amerického fondu pre česko-slovenských utečencov, ktorý viedol takmer 40 rokov
- jeden zo zakladateľov Rady slobodného Československa
- člen medzinárodných humanitárnych organizácií: Medzinárodná liga ľudských práv, Amnesty International, CARE

- 1) **JP legionár v Taliansku – futbalové mužstvo čsl. legionárov (foto Michálek: Papánek politik, str. 162)**

Popiska: Futbalové mužstvo československých legionárov v Taliansku, v prvom rade 3. zľava Slovák Ján Papánek, budúci významný československý diplomat

- 2) **JP legionár v Taliansku – v uniforme (foto Michálek: Papánek politik, str. 162)**

Popiska: Papánek v rovnošate legionára v Taliansku, 1918

- 3) **Diplomy – 2 ks, politické vedy, medzinárodné štúdie, právo (dokumenty Michálek: Papánek politik, str. 205-207)**

Popiska (jednotná pre obidva predmety): Diplomy svedčiace o erudícii J. Papánka

- 4) **JP u prezidenta Masaryka, 1932 (foto Michálek: Papánek politik, str. 168)**

Popiska: Papánek u prezidenta T. G. Masaryka

- 5) **JP s Benešom v Pittsburgu, 1939 (foto Michálek: Papánek politik, str. 171)**

Popiska: Papánek s Eduardom Benšom v Pittsburgu, 1939

- 6) **JP portrét, 1945 (foto Michálek: Papánek politik, str. 179)**

Popiska: Ján Papánek, fotoportrét z roku 1945

- 7) **Časť vedenia Rady slobodného Československa, 1971, (foto Michálek: Papánek politik, str. 191)**

Popiska: Papánek s časťou vedenia Rady slobodného Československa, r. 1971

- 8) **Rad T.G. Masaryka 1. triedy (foto Michálek: Papánek politik, str. 200)**

Popiska: Prezident ČSFR Václav Havel udelil v r. 1991 Jánovi Papánkovi Rad T. G. Masaryka 1. triedy

IVd Juraj Slávik (1 panel)

* 28. január 1890, Dobrá Niva – † 30. máj 1969, Washington, USA

- politik, diplomat, spisovateľ a prekladateľ
- 1918 jeden zo signatárov Martinskej deklarácie
- 1919 vládny komisár pre východné Slovensko
- 1920 - 1921 delegát česko-slovenskej vlády pri medzinárodnej plebiscitnej komisii na Orave a Spiši
- 1923 - 1928 župan Zvolenskej potom Košickej župy
- počas 1926 zastával vedúce posty na ministerstve poľnohospodárstva, ministerstve pre zjednotenie zákonov a orgánov správy a ministerstve vnútra
- 1929 - 1935 poslanec Národného zhromaždenia
- 1933 - 1935 stály delegát česko-slovenskej vlády pri Spoločnosti národov v Ženeve
- 1936 vyslanec v Poľsku
- 1939 s generálom Levom Prchalom a podplukovníkom Ludvíkom Svobodom pomáhal organizovať česko-slovenské vojenské jednotky
- október 1939 v Paríži sa zapojil do zahraničného odboja - stál pri vzniku Československého národného výboru
- 1940 - 1945 minister vnútra v exilovej čsl. vláde v Londýne
- člen československej delegácie na Parížskej mierovej konferencii v roku 1946, zaslúžil sa o mierovú zmluvu s Maďarskom
- 1946 československý veľvyslanec v USA, zúčastnil sa aj na zasadaniach Valného zhromaždenia OSN v rokoch 1946 a 1947
- po februárovom prevrate v roku 1948 sa vzdal funkcie veľvyslancu a zostal v USA v exile a venoval sa pomoci utečencom
- február 1949 stál pri zrode Rady slobodného Československa,

- 1) **JS v kroji (foto_** – Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 439)

Popiska: Juraj Slávik v kroji

- 2) **JS v uniforme (foto -** Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 439)

Popiska: Slávik vo vojenskej uniforme

- 3) **JS portrét 1919 (foto -** Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 442)

Popiska: Juraj Slávik, fotoportrét z r. 1919

- 4) **JS vyslanec vo Varšave (foto -** Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 451)

Popiska: *Slávik ako vyslanec Československa vo Varšave, 1936*

- 5) **Diplomatický pas JS, 1945 (foto - Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 481)**

Popiska: *Pas vyslanca Juraja Slávika*

- 6) **JS s TG Masarykom (foto - Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 447)**

Popiska: *Slávik s prezidentom Masarykom počas jeho cesty po Slovensku*

- 7) **JS na zasadnutí ŠR v Londýne, 1942 (foto – Michálek- archív)**

Popiska: *Zasadnutie Štátnej rady v Londýne, 3. zľava Slávik, 1942*

- 8) **Odpoveď / list prezidenta USA ako reakcia na odovzdanie poverovacích listín JS, 1946 (foto - Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 488- 489)**

Popiska: *Akceptačný list prezidenta USA – odpoveď na odovzdanie poverovacích listín J. Slávika pri nástupe do funkcie veľvyslanca Československa v USA*

- 9) **List z MZV USA, týkajúci sa pomoci JS politickým utečencom (foto - Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 495)**

Popiska: *Záznam o rozhovore Juraja Slávika, Jozefa Lettricha a Jána Ambruša na ministerstve zahraničných vecí USA, týkajúci sa pomoci významným politickým utečencom z Československa po februárovom prevrate v r. 1948*

Ive Vladimír Hurban (1 panel)

- * 4. apríl 1883, Turčiansky sv. Martin - † 26. október 1949, Praha
- 1914 dobrovoľník ruskej armády a štábný tlmočník v Haliči a Prusku
- leto 1916 - pôsobil pri veliteľstve čsl. légii v Rusku
- 1916 - signatár programového prejavu slovenskej politickej reprezentácie v Rusku pod názvom „Náš cieľ“ k otázke pomeru a vzájomných vzťahov Slovákov a Čechov
- s Ivanom Markovičom vydával slovenskú legionársku tlač v Petrohrade
- máj 1917 - zaradený do 3. čs. streleckého pluku Jana Žižku z Trocnova, člen prezídia Odbočky Československej národnej rady (ČSNR) v Rusku
- august 1917 - požiadal náborovú komisiu v Kyjeve o prijatie do česko-slovenského vojska - neskorších légii
- december 1917 - zaradený do čs. légii v Rusku ako kapitán
- apríl 1918 - zabezpečoval vo Vladivostoku prípravy transportov čs. légii z Ruska do Francúzska

- leto 1918 - v USA vojenský poradca predsedu ČSNR v Paríži a budúceho prezidenta Československa Tomáša Garriqua Masaryka
- október 1918 - hodnosť plukovníka
- po vzniku Československa až do apríla 1921 - čs. vojenský atašé vo Washingtone, napomáhal čs. legionárom v Rusku a v 1920 participoval na ich transportoch zo Sibíri do vlasti
- november 1921 - styčný dôstojník medzi Hlavným štábom čs. armády a Ministerstvom s plnou mocou pre správu Slovenska, sledoval stav vnútropolitických pomerov a pôsobenie nepriateľskej propagandy na Slovensku
- 1923 - vstúpil do diplomatických služieb
- 1924 - 1930 kariérny diplomat - vyslanec v Egypte
- 1930 - 1936 - čsl. vyslanec pre Švédsko, Nórsko a Litvu s titulom „mimoriadny vyslanec a splnomocnený minister“
- 1936 - vyslanec vo Washingtone, 1943 veľvyslanec
- v marci 1939 odmietol odovzdať úrad do rúk nemeckého chargé d' affaires a naďalej viedol vyslanectvo
- spolu so šéfom Československej informačnej služby v New Yorku Dr. Jánom Papánkom tvorili dvojicu Slovákov, ktorá v čase druhej svetovej vojny viedla na americkej pôde československý protifašistický zahraničný odboj

1) **VSH portrét, (foto Michálek: Papánek politik, str. 172)**

Popiska: Vladimír Svetožár Hurban

2) **VSH, vojenská knižka s fotografiou (dokument/kópia – SNA)**

Popiska: Vojenská knižka V.S. Hurbana

3) **VSH, diplomatický pas (dokument/kópia – SNA)**

Popiska: Diplomatický pas V.S. Hurbana

4) **Vymenovanie za Vv vo Washingtone, podpis TGM (dokument - DA MZV)**

Popiska: Poverovacie listiny Vladimíra Svetožára Hurbana za veľvyslanca v USA

5) **VSH + Beneš na veľvyslanectve vo Washingtone (foto – archív S. Michálek)**

Popiska: Edvard Beneš na návšteve československého vyslanectva vo Washingtone, vpredu druhý sprava V. S. Hurban, vzadu vľavo slovenský diplomat Vladimír Palic, 1939

6) **VSH s Benešom u Roosevelta (foto – archív S. Michálek)**

Popiska: *Vyslanec V. S. Hurban v sprievode E. Beneša u amerického prezidenta Franklina D. Roosevelta, Washington 1939*

7) **Návrh na udelenie vyznamenania / odznaku II. národný odboj (dokument – DA MZV)**

Popiska: *Návrh na udelenie vyznamenania V.S. Hurbanovi - odznaku za II. národný odboj*

V. Za slobodu, demokraciu a obnovu štátu

Roky 1938 – 1948

(2 panely)

Mnichovská dohoda z 29. septembra 1938 o odstúpení sudetských území Nemecku a 2. novembra 1938 podpísaná Viedenská arbitráž, na základe ktorej južné oblasti Slovenska pripadli Maďarsku, predznamovali koniec oklieštenej Československej republiky. Nasledovalo vyhlásenie samostatného slovenského štátu a Protektorátu Čechy a Morava.

Autoritatívny politický systém Slovenského štátu potláčal parlamentarizmus, demokraciu a občianske slobody, zdôrazňoval slovenský národný celok, kresťanský svetonázor a vyzdvihoval vodcovský princíp v politickom živote. Prijatím tzv. Židovského kódexu systematicky zbavoval slovenských Židov občianskych, politických a hospodárskych práv, čo roku 1942 vyústilo do masových deportácií slovenských židov do koncentračných táborov.

Proti režimu vojnového štátu, ktorý bol do poslednej chvíle satelitom Tretej ríše a pôsobil v rozpore s cieľmi protihitlerovskej koalície, sa sformoval silný domáci odboj.

Slovenské rezistenčné prúdy sa roku 1943 zjednotili v Slovenskej národnej rade a uzavreli Vianočnú dohodu – základný program protifašistického hnutia na Slovensku. Ilegálna SNR pôsobila v slovenskej armáde, v mocenských, politických, hospodárskych a justičných orgánoch slovenského štátu. S ich súčinnosťou pripravovala protifašistické povstanie, ktoré vypuklo na konci augusta

1944. Jeho hybnou silou bola povstalecká armáda, partizánske skupiny a domáce obyvateľstvo. Po potlačení povstania nasledovali kruté represie, ktoré vyústili do popráv obyvateľstva a vypaľovania obcí.

Slovenským národným povstaním, ktoré patrí k najväčším protinacistickým revoltám druhej svetovej vojny, sa Slováci jednoznačne pripojili k protihitlerovskej koalícii bojujúcej za záchranu európskej civilizácie. Radikálne sa dištancovali od režimu Slovenského štátu a jeho zločinov, od jeho kolaborácie s nacistickou Treťou ríšou a deklarovali svoju príslušnosť k hodnotám a tradíciám demokratickej Európy.

SNP prinieslo štátoprávny program obnovy spoločného štátu Slovákov a Čechov na princípe „rovný s rovným“, ktorý sa stal základom budúceho federatívneho usporiadania Československej republiky, a tradíciu spolupráce demokratických politických síl. 29. august 1944, deň vypuknutia SNP, sa stal v roku 1992 štátnym sviatkom a národná i európska tradícia protinacistického zápasu sa stala základnou tradíciou samostatnej demokratickej Slovenskej republiky od roku 1993.

1) **Viedenská arbitráž (dokument – DM MZV- DVD)**

Popiska: *Viedenská arbitráž, podpísaná 2. novembra 1938, oklieštila územie Československa o južné územia Slovenska. Vedúcimi čl. delegácie na rokovaníach boli minister zahraničných vecí F. Chvalkovský a skúsený slovenský diplomat Ivan Krno*

2) **Čsl. NV v Paríži, 1939 (foto - Michálek, JS Neresnický, str. 439)**

Popiska: *Čsl. národný výbor v Paríži so slovenskými diplomatmi a vojenským zástupcom odboja – zľava tretí R. Viest, piaty Š. Osuský, šiesty J. Slávik*

3) **L. Szatmáry (foto – archív SNA, fond STK, ič. 00058-348,349)**

Popiska: *Ladislav Szatmáry, od r. 1920 pôsobil na československom ministerstve zahraničných vecí, po rozpade Československa prešiel do diplomatických služieb Slovenského štátu, od júna 1939 pôsobil ako vyslanec v Poľsku. Verejne vyjadril nesúhlas s agresiou Nemecka voči Poľsku a s politikou slovenskej vlády, ktorá sa k agresii pripojila. Po okamžitom odvolaní z úradu vyslanca sa zapojil do činnosti československej exilovej vlády v Londýne a stal sa chargé d'affaires pri nórskej exilovej vláde*

- 4) **Demontáž pamätníka k vzniku Čsl. republiky v Bratislave (2x foto – archív SNA, fond STK , ič. 3763 – 3772)**

Popiska (jednotná k obidvom fotografiám): Symbolika politickej reality doby - údajne na žiadosť Hitlera sa slovenskí vládni predstavitelia rozhodli demontovať pamätník, ktorý pripomínal vznik spoločného štátu s Čechmi, jún 1940

- 5) **Tuka preberá funkciu ministra ZV (foto – archív SNA, fond STK, ič. 4027)**

Popiska: Vojtech Tuka 30. júla 1940 preberá post ministra zahraničných vecí, ktorý vykonával spolu s funkciou predsedu vlády. Posilnilo sa tým pro - nemecké, nacionalistické a antisemitské smerovanie vnútornej i zahraničnej politiky Slovenského štátu

- 6) **Čsl. vláda v Londýne (foto – Michálek, Osuský... str. 411)**

Popiska: V júli 1940 sa pod vedením E. Beneša utvorila v Londýne československá exilová vláda, štvrtý zľava J. Slávik, druhý sprava Š. Osuský, tretí sprava R. Viest

- 7) **V. Hurban s Papánkom a Benešom, Washington, 1943 (foto Michálek: Papánek politik, str. 175)**

Popiska: Československý odboj v USA za II. svetovej vojny fakticky riadili Slováci Vladimír Svetožár Hurban a Ján Papánek, na fotografii s Eduardom Benešom

- 8) **I. Horváth, ako povereník SNR (foto – archív SNA, zbierka Dokumenty k národnooslobodzovaciemu boju, krab. 30, ič. 2604 – VI/30-6-16)**

Popiska: Ivan Horváth, člen Slovenskej národnej rady počas Slovenského národného povstania. Po vojne sa stal povereníkom Slovenskej národnej rady pre sociálnu starostlivosť, neskôr v r. 1948 – 1950 bol veľvyslancom Československa v Maďarsku

- 9) **Rokovania na Parížskej mierovej konferencii, 1946 (foto - Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 459)**

Popiska: Juraj Slávik a Vladimír Clementis na Parížskej mierovej konferencii v r. 1946. Najmä ich zásluhou sa Československu podarilo úspešne uzavrieť mierovú zmluvu s Maďarskom

10) Clementis a I. Horváth na mierovej konferencii v Paríži (foto – Kereczman: I. Horváth advokát)

Popiska: Vladimír Clementis, štátny tajomník ministerstva zahraničných vecí a Ivan Horváth, právny poradca, na mierovej konferencii v Paríži

11) Novinový článok v Daily Herald o neúčasti ČSR na rokovaní o Marshallovom pláne (kópia – archív SNA, zbierka Clementis, prejavy, krab. VIII. ič. 79)

Popiska: Československo ako jediné z tvoriaceho sa východného bloku potvrdilo účasť na rokovaní o Marshallovom pláne, ktoré sa mali konať 12. júla v Paríži. Na nátlak Sovietskeho zväzu československá delegácia nakoniec na poslednú chvíľu svoju účasť odvolala, čím fakticky odmietla Marshallov plán obnovy povojnovej Európy

12) JS na VZ OSN, 1947 (foto - Michálek, JS Neresnický – od diplomata... str. 460)

Popiska: Československá delegácia na zasadnutí VZ OSN v Lake Success, september 1947. V prvom rade za Janom Masarykom, ministrom zahraničných vecí, Slováci Juraj Slávik a Ján Papánek

13) Protest JP v OSN po februári 1948 (dokument, 2 strany - Michálek: Papánek politik, str. 238, 239)

Popiska: Písomný protest Papánka, v tom čase stáleho predstaviteľa Československa pri OSN, proti nedemokratickému uchopeniu moci v štáte komunistami vo februári 1948. Súčasne žiadal OSN o vyšetrenie tohto aktu

14) Prejav JP v OSN po februári 1948 (foto Michálek: Papánek politik, str. 238, 187)

Popiska: Vystúpenie Papánka v Bezpečnostnej rade OSN po februárovom komunistickom prevrate v Československu v r. 1948

VI. Za lepší svet bez konfliktov

Slovenskí diplomati pri zrode OSN

(1 panel)

Zlyhanie Spoločnosti národov v medzivojnovom období, spojenecké deklarácie z druhej svetovej vojny a konferencie v Teheráne, Jalte a v Dumbarton Oaks boli kľúčovými faktormi a okolnosťami, ktoré predchádzali a vplývali na vznik OSN. Zakladajúca konferencia OSN v San Franciscu sa konala od 25. apríla do 26. júna 1945. Trvala 62 dní, zúčastnilo sa na nej 50 krajín, 283 delegátov, 600 poradcov, 1200 čestných hostí a 1500 novinárov. Svetová dobová tlač nazvala San Francisco metropolou budúcnosti ľudstva. Napriek vážnym rozdielom v historickom vývoji, politických tradíciách a ekonomickom a sociálnom systéme päťdesiatich zúčastnených krajín, došlo po deviatich týždňoch intenzívnej práce k dohode na texte *Charty OSN*.

Medzi päťdesiatimi zakladajúcimi štátmi bolo aj Československo, ktorého delegáciu v San Franciscu viedol minister zahraničných vecí Jan Masaryk. Zo slovenských diplomatov boli jej ďalšími členmi delegáti Vladimír S. Hurban, Ján Papánek, Ivan Krno a poradca Ernest Šturc.

Masaryk určil spôsob, ako má delegácia na konferencii postupovať: "*to be seen but not to be heard*". Zdôrazňoval nevyhnutnosť úzkej spolupráce so Sovietskym zväzom a zachovanie slušnosti k Američanom. Československá delegácia nakoniec hlasovala súhlasne so sovietskou delegáciou. Konferencia potvrdila skutočnosť, že povojnové usporiadanie pomerov nedávalo malej krajine priestor na samostatnú a nezávislú zahraničnú politiku. Vývoj medzinárodných vzťahov nútil Československo pohybovať sa v rámci mantinelov určených veľmocami a ich geopolitikou.

- 1) **Čsl. delegácia v San Franciscu, 1945 (foto Michálek: Papánek politik, str. 180)**

Popiska: Československá delegácia na rokovaní VZ OSN v San Franciscu v r. 1945. Sediaci zľava - prvý Ernest Šturc, tretí Vladimír S. Hurban, piaty Ján Papánek, šiesty Ivan Krno.

- 2) **Koordinačný výbor OSN, San Francisco, 1945 (foto Michálek: Papánek politik, str. 180)**

Popiska: Koordinačný výbor OSN, San Francisco, 1945

- 3) **JP so Slovákom Ernestom Šturcom, členom čsl. delegácie (foto Michálek: Papánek politik, str. 181)**

Popiska: Papánek s Ernestom Šturcom, členom čsl. delegácie, San Francisco, 1945

- 4) **JP s Andrejom Gromykom, vedúcom delegácie ZSSR, San Francisco, 1945 (foto Michálek: Papánek politik, str. 181)**

Popiska: Papánek s Andrejom Gromykom, vedúcim sovietskej delegácie počas VZ OSN v San Franciscu , 1945

- 5) **JP + Ivan Krno, San Francisco, 1945 (foto Michálek: Papánek politik, str. 182)**

Popiska: Papánek s Krnom, od mája 1946 jedným z námestníkov generálneho tajomníka OSN Trygve Lieho

- 6) **JP s Janom Masarykom, Valné zhromaždenie OSN, 1947 (foto Michálek: Papánek politik, str. 183)**

Popiska: Papánek s Janom Masarykom

- 7) **Masaryk, Slávik a Papánek, VZ OSN Lake Success, 1947 (foto Michálek: Papánek politik, str. 184)**

Popiska: Jan Masaryk, Slávik a Papánek na Valnom zhromaždení OSN v Lake Success, 1947

- 8) **JP s Trigve Lieom, GT OSN, Valné zhromaždenie OSN Lake Success 1947 (foto Michálek: Papánek politik, str. 185)**

Popiska: Papánek s generálnym tajomníkom OSN Trigve Liem počas VZ OSN v Lake Success, 1947

VII. Pod ťarchou politiky a ideológie

1948 – 1989

(1 panel)

Polarizácia vzťahov medzi Východom a Západom po II. svetovej prerástla do vytvárania mocenských blokov a rozdelenia vplyvu v Európe i vo svete. Československo sa aj kvôli februárovému prevzatíu moci komunistami v roku 1948 dostalo do područia Sovietskeho zväzu. Došlo k úplnej zmene politického systému, monopol komunistickej strany zasiahol do všetkých sfér spoločenského života. Parlament i vláda prestali plniť funkcie a úlohy, ktoré im v demokratickom štáte prislúchajú. Diplomacia, skôr však výnimoční jednotlivci z jej radov,

spočiatku chvíľu odolávali, ale tak, ako celá spoločnosť, aj ministerstvo zahraničných vecí sa rýchlo dostalo do područia politických záujmov vedúcej a fakticky jedinej politickej sily v krajine. Všetky dôležité kroky v oblasti zahraničnej politiky museli byť najskôr konzultované a odsúhlasené vyslanectvom Sovietskeho zväzu v Prahe alebo priamo príslušnými straníckymi špičkami v Kremli. Diplomatické kontakty sa preorientovali takmer výlučne na krajiny východného bloku, aj o nich však rozhodovali čelní predstavitelia vládnucej strany. Mnohí vedúci predstavitelia štátnej správy, samotnej komunistickej strany, diplomatov nevynímajúc, boli po vykonštruovaných obvineniach, najmä z údajnej protištátnej činnosti, prenasledovaní, väznení a niektorí aj popravení (Clementis).

Zmeny v spoločnosti od polovice 60. rokov boli prerušené zásahom vojsk Varšavskej zmluvy a nasledujúcimi vyše dvadsiatimi rokmi normalizácie. Najviditeľnejším prípadom a symbolom atmosféry doby sa stal líder komunistickej strany a vedúca osobnosť procesu „za socializmus s ľudskou tvárou“, Alexander Dubček. Po odstránení z postu šéfa strany bol „odložený“ za veľvyslanca Československej socialistickej republiky do Turecka. Z Ankary bol po pár mesiacoch odvolaný a stratil akýkoľvek politický vplyv.

1) **Fotografia V. Clementis, min ZV ČSR (foto – archív Michálek)**

Popiska: Vladimír Clementis, 1945 – 1948 štátny tajomník, 1948 - 1950 prvý minister zahraničných vecí Československej republiky po februárovom uchopeaní moci komunistami. Do diplomatickej služby priviedol počas jeho vedenia rezortu viacero ľavicovo orientovaných intelektuálov

2) **Príchod čsl. delegácie vedenej Clementisom na VZ OSN (článok + foto/kópia z novín – archív SNA, fond Clementis prejavy, krab. č. V, ič. 112)**

Popiska: Príchod československej delegácie na rokovanie VZ OSN, október 1948

3) **Kresba Clementisa so znakom OSN (foto – archív SNA, zbierka Clementis prejavy, krab. č. V., ič. 101)**

Popiska: Kresba Vlada Clementisa v zborníku OSN

4) **Vznik RVHP, január 1949 (dokument - DM/DA MZV, TASR)**

Popiska: Československo sa 5. - 8. januára 1949 v Moskve spolu so ZSSR, Poľskom, Maďarskom, Rumunskom a Bulharskom stalo zakladajúcim členom

Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. Oficiálnym účelom založenia bola koordinácia hospodárskeho vývoja členských krajín na princípe centrálne plánovanej ekonomiky a postupné vyrovňovanie rozdielnej ekonomickej úrovne jednotlivých členských krajín. Išlo o snahu vytvoriť hospodársky, politicky i vojensky jednotný, Zväzom sovietskych socialistických republík kontrolovaný blok krajín „socialistického tábora“, ktorý by bol protiváhou Organizácie pre európsku hospodársku spoluprácu, založenej krajinami, ktoré prijali Marshallov plán

5) **V. Široký, minister ZV (foto – archív Michálek)**

Popiska: *Viliam Široký, minister zahraničných vecí ČSR 1950 - 1953, zástanca a vykonávateľ tvrdej komunistickej línie Počas jeho vedenia rezortu došlo k úplnej podriadenosti zahraničnej politiky štátu záujmom Sovietskeho zväzu a zmrazeniu vzťahov s krajinami Západnej Európy*

6) **Vladimír Fábry, pracovník Sekretariátu OSN v New Yorku (foto - .SNK)**

Popiska: *Vladimír Fábry, pracovník Sekretariátu OSN v New Yorku a expert Komisie OSN pre Kongo, zahynul 17. septembra 1961 spolu s GT OSN D. H. Hammarskjöldom pri havárii lietadla pri Ndole, hlavnom meste Severnej Rodézie (dnes Zambia)*

7) **Zasadnutie politického poradného výboru Varšavskej zmluvy (foto - Chňoupek: Memoáre, str. 304-305 - SNK)**

Popiska: *Zasadnutie politického poradného výboru Varšavskej zmluvy, 70. roky*

8) **Dubček s Brežnevom (foto - archív Michálek)**

Popiska: *Dubček s L. I. Brežnevom počas schôdzky lídrov komunistických strán pár dní pred vojenským zásahom krajín Varšavskej zmluvy, 3. august 1968*

9) **Fotografia z okupácie ČSSR – muž s odhalenou hrud'ou (foto – P. Bielik)**

Popiska: *V celom Československu, aj v Bratislave, sa okupačné vojská stretávali s neozbrojenými a nenásilnými, ale emocionálnymi prejavmi odporu*

10) **J. Králik (foto - J. Králik: Diplomati – TASR?)**

Popiska: Juraj Králik veľvyslanec ČSSR pri OSN v Ženeve, kritizoval zásah vojsk Varšavskej zmluvy v auguste 1968 vo švajčiarskych médiách a v októbri 1969 bol z funkcie odvolaný a prepustený z ministerstva zahraničia. Po novembrovej revolúcii 1989 sa do diplomacie vrátil ako veľvyslanec ČSFR pri OSN v Ženeve, neskôr pôsobil ako zvláštny poradca GT OSN J. Péreza de Cuéllar

11) **B. Chňoupek (foto - TASR)**

Popiska: Bohuslav Chňoupek a vedúci konzulárnych úradov akreditovaných v SSR, 18. januára 1976. Funkciu ministra zahraničných vecí ČSSR zastával od decembra 1971 až do októbra 1988

VIII. Éra zamatových revolúcií a rozchodov

Zánik socialistického federálneho štátu a vznik samostatnosti
(1989 – 1992)

(1 panel)

Komunistický systém v druhej polovici 80-tych rokov nakoniec prehrál súboj so západným hodnotovým systémom. Takmer súčasne s okolitými krajinami prebehol proces odstránenia vlády jednej strany aj v Československej socialistickej republike. „Nežnou“ revolúciou 17. novembra 1989 skončil viac ako 40 ročný monopol komunistickej strany. Začala sa špecifická a významná éra v dejinách československej a slovenskej diplomacie. Podarilo sa vytvoriť zásadné predpoklady pre ukotvenie oboch budúcich nástupníckych štátov - Slovenskej republiky i Českej republiky, v západných euroatlantických štruktúrach. V auguste 1990, ešte v rámci federácie, vzniklo Ministerstvo medzinárodných vzťahov Slovenskej republiky, ktorého úlohou bolo podieľať sa na realizácii federálnej zahraničnej politiky a súčasne priamo zapájať Slovenskú republiku do medzinárodných vzťahov.

Slovenská národná rada prijala v polovici júla 1992 Deklaráciu o zvrchovanosti Slovenskej republiky a 1. septembra 1992 Ústavu Slovenskej republiky. 25. novembra 1992 prijala Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej federatívnej republiky zákon o zániku Českej a Slovenskej federatívnej republiky.

Ešte pred vznikom samostatného štátu stála pred tvoriacou sa slovenskou diplomaciou jedna z najzložitejších výziev - pripraviť hladké uznanie nového subjektu medzinárodného práva.

- 1) **Fotografia M. Kňažko (foto - Mojžita, Formovanie slovenskej diplomacie, časť obrazová dokumentácia – Benko, ČSTK)**

Popiska: Milan Kňažko, minister medzinárodných vzťahov Slovenskej republiky od augusta 1990 do apríla 1991, prvý minister rezortu zahraničia v demokratickej ére Slovenska

- 2) **K. Rybárik, vznik Rybárikovho Inštitútu (foto - Mojžita, Formovanie slovenskej diplomacie, časť obrazová dokumentácia)**

Popiska: Doc. Karol Rybárik CSc. (vľavo), riaditeľ Ústavu medzinárodných vzťahov Univerzity Komenského, významnou mierou sa pričínal o založenie Rybárikovho Inštitútu, ktorý od svojho vzniku 19. júna 1991, začalo vychovávať slovenských diplomatov a pracovníkov v oblasti medzinárodných vzťahov

- 3) **Fotografia P. Demeš v Bielom dome s G. Bushom (foto - Mojžita, Formovanie slovenskej diplomacie, časť obrazová dokumentácia - archív P. Demeša)**

Popiska: Pavol Demeš s prezidentom Spojených štátov amerických Georgeom Bushom na prvom prijatí člena vlády Slovenskej republiky v Bielom dome, 22. októbra 1991

- 4) **Fotografia J. Moravčík, posledný federálny minister ZV (foto – TASR)**

Popiska: Jozef Moravčík, posledný federálny minister zahraničných vecí ČSFR

- 5) **Proklamácia SNR parlamentom a všetkým národom na svete (dokument – 2 strany SJ/AJ verzia - DA MZV SR) – použiť jazykovú mutáciu v závislosti od jazykovej mutácie celej výstavy – SJ/SJ resp. AJ/AJ, NJ, FJ;**

Popiska: Proklamácia SNR parlamentom a všetkým národom sveta, ktorú prečítali predstavitelia Ministerstva medzinárodných vzťahov SR všetkým veľvyslancom akreditovaným v ČSFR v Černínskom paláci v Prahe dňa 18. decembra 1992

- 6) **Cirkulárna nóta z decembra 1992, ktorá oznamovala zánik ČSFR resp. vznik SR (dokument/kópia - DA MZV SR)**

Popíska: *V decembri 1992 boli diplomatickým misiám akreditovaným v ČSFR a krajinám, v ktorých mal spoločný štát diplomatické zastúpenie, odoslané nóty o zániku federácie. Samostatne v mene Slovenskej republiky a samostatne v mene Českej republiky, každá s identickým textom*

- 7) **S. Bombík (foto - Mojžita, Formovanie slovenskej diplomacie, časť obrazová dokumentácia)**

Popíska: *Svetoslav Bombík, analytik a koncepčný pracovník Ministerstva medzinárodných vzťahov SR, zakladateľ a prvý výkonný riaditeľ - redaktor časopisu Medzinárodné otázky, prvý riaditeľ Slovenského inštitútu medzinárodných vzťahov, autor prvej koncepcie zahraničnej politiky Slovenskej republiky z januára 1993*

IX. Slovenská diplomacia

Od vzniku Slovenskej republiky po súčasnosť

(4 panely ?)

IXa

Slovenská republika sa po zamatovom rozchode, aj vďaka profesionálnej práci svojich diplomatov, za viac ako 20 rokov samostatnej existencie stala členom všetkých dôležitých medzinárodných organizácií – OSN, EÚ, NATO, UNESCO, OECD. Z krajiny, ktorá pomoc prijímala, sa Slovensko stalo poskytovateľom rôznych foriem pomoci - mierovej, humanitárnej, rozvojovej, kultúrnej i priamej finančnej. Slovenská republika si vybudovala v krátkom čase medzinárodný kredit a lídri slovenskej diplomacie obsadili viaceré významné posty v medzinárodných organizáciách. Slovensko bolo aktívne vo Vyšehradskej štvorke, angažovalo sa na západnom Balkáne a vo Východnom partnerstve, taktiež v užšej regionálnej iniciatíve ako Slavkovský formát, ale aj v globálnom formáte - bezpečnostnej konferencii Globsec.

Slovensko sa dostalo do najužšieho jadra európskej integrácie a dnes je jeho plnohodnotnou súčasťou. Slováci platia spoločnou európskou menou, v krajinách Schengenu cestujú bez hraničných kontrol, slobodne využívajú možnosti pobytu, štúdia či práce v zahraničí. Slovenská republika sa stala

súčasťou úspešného príbehu, ktorý môže byť inšpirujúcim pre mnohé krajiny, ktoré prechádzajú medzinárodnou politickou transformáciou.

1) **Nóty SR / ČR o vzájomnom uznaní (dokumenty/kópie - DA MZV)**

Popiska: Prvého januára 1993 krátko po polnoci si diplomatickí zástupcovia Slovenska a Česka vymenili nóty, ktorými sa Slovenská republika a Česká republika vzájomne uznali

2) **Nóty jednotlivých krajín (výber – susedné krajiny, Bulharsko, Argentína, Nemecko, Izrael, Čína, Belgicko, Rusko, uznávajúce SR (dokumenty/kópie - DA MZV SR)**

Popiska: Nóty o uznaní Slovenskej republiky

3) **Prijatie SR do Rady Európy (foto - DM MZV SR)**

Popiska: Slávnostný akt prijatia SR do Rady Európy 30. jún 1993, minister zahraničných vecí Slovenskej republiky Jozef Moravčík a generálna tajomníčka Catherine Lalumier podpisujú Štatút Rady Európy

4) **GT NATO Robertson so slovenskou delegáciou v Bruseli (foto - DA MZV SR)**

Popiska: Generálny tajomník NATO George Robertson s účastníkmi slovenskej vládnej delegácie na mimoriadnom zasadnutí Rady NATO s pozvanými štátmi zo SVE, 26. marec 2003, Brusel

5) **Stretnutie Bush Putin v Bratislave (foto - brožúra MZV k stretnutiu, DA MZV)**

Popiska: Stretnutie Bush - Putin bolo ďalším úspechom a ocenením slovenskej diplomacie, Bratislava, 23. – 26. február 2005

6) **Asociačná dohoda o pridružení k EÚ (dokument - DA MZV)**

Popiska: 4. októbra 1993 podpísal premiér Vladimír Mečiar v Luxemburgu dohodu o pridružení SR k EÚ - tzv. asociačnú dohodu, 26. augusta 2003 prezident SR Rudolf Schuster podpísal ratifikačnú listinu a 1. mája 2004 sa Slovenská republika stala súčasťou EÚ

- 7) **Mílniky v euroatlantickej integrácii SR (dokument - prehľad / zoznam hlavných krokov - brožúra „SR 5 rokov po vstupe do EÚ a NATO“)**

- 8) **Kubiš - predsedníctvo Výbor ministrov RE (foto - Ročenka MZV 2007)**

Popiska: Ján Kubiš preberá predsedníctvo vo výbore ministrov RE od srbského kolegu

- 9) **Foto M. Lajčák osobitný predstaviteľ EÚ pre Bosnu a Hercegovinu (foto - Ročenka MZV 2007)**

Popiska: Počas pôsobenia M. Lajčáka ako vysokého predstaviteľa medzinárodného spoločenstva a osobitného predstaviteľa EÚ pre Bosnu a Hercegovinu (2007 – 2009) sa tejto krajine podarilo získať novú dynamiku vnútropolitického dialógu, vnútorných reforiem a podpísať Asociačnú dohodu s EÚ

- 10) **Figel' - stanovenie konverzného kurzu koruny, Brusel (foto - Ročenka MZV 2008)**

Popiska: Komisár EÚ Ján Figel' počas otvorenia výstavy usporiadanej pri príležitosti stanovenia konverzného kurzu slovenskej koruny v Bruseli, júl 2008

- 11) **Ministri obrany NATO v Bratislave (foto - Ročenka MZV 2009)**

Popiska: V roku 2009 Slovenská republika historicky prvý krát hostila neformálne stretnutie ministrov obrany krajín Aliancie za účasti generálneho tajomníka NATO Anders Fogh Rasmussena

- 12) **Povedali o SR:**

- 12a) „Je to pilier regionálnej stability a spolupráce, ktorý zaznamenáva jeden z najväčších rastov v Európe. Slovensko je kľúčové v integrácii západného Balkánu a východných susedov do euroatlantických štruktúr a hlavný príklad prospešnosti širšej integrácie do európskeho spoločenstva.“

- Hillary Clintonová, ministerka zahraničných vecí USA (foto Ročenka MZV 2010)

12b) *„Oceňujem hodnotný príspevok Slovenska v oboch najväčších operáciách NATO, v ISAF a KFOR. Slovensko so svojimi jednotkami rozmiestnenými v ťažkých oblastiach Uruzgan a Kandahár berie vážne svoje zodpovednosti v Afganistane a v NATO.“*

- *Anders Fogh Rasmussen, generálny tajomník NATO (foto Ročenka MZV 2010)*

12c) *„Slovensko robí správne kroky. Napreduje s fiškálnou konsolidáciou, ukazuje silnú vôľu fiškálnej disciplíny a napreduje s reformami. Tieto kroky odlišujú Slovensko a dávajú silný signál pre trhy, že krajina je otvorená obchodu, robí obchod a je dobrým miestom na obchod.“*

- *Angel Gurría, generálny tajomník OECD (foto Ročenka MZV 2010)*

13) M. Šefčovič, podpredseda EK pre medziinštitucionálne vzťahy a administratívu (foto - Bulletin 20 rokov slovenskej diplomacie)

Popíska: Maroš Šefčovič, podpredseda EK pre medziinštitucionálne vzťahy a administratívu (2010 – 2014)

14) M. Lajčák, výkonný riaditeľ pre Európu a Strednú Áziu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (foto - Bulletin 20 rokov slovenskej diplomacie)

Popíska: Miroslav Lajčák, výkonný riaditeľ pre Európu a Strednú Áziu Európskej služby pre vonkajšiu činnosť s albánskym prezidentom B. Topim, Tirana, 26. január 2011

15) P. Tomka, predseda MSD (foto - Bulletin 20 rokov slovenskej diplomacie)

Popíska: Peter Tomka, predseda Medzinárodného súdneho dvora OSN v Haagu, pri pojednávaní v Haagu 20. júl 2012

16) M. Lajčák na Globsec-u (foto - ročenka MZV 2012)

Popíska: Významným príspevkom k medzinárodnej diskusii o zahraničnej politike je tradičná medzinárodná konferencia GLOBSEC, ktorá sa uskutočňuje v Bratislave s podporou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR

17) Povedali o SR:

„Za posledne štvrtstoročie Slovensko zaznamenalo viacero začiatkov. Tento rok si vaša krajina pripomína dvadsať rokov od svojho vzniku. Mierového vzniku, ktorý ako taký navždy vojde do učebníc histórie: len málo krajín vzniklo za takých pokojných okolností.“

- Herman Van Rompuy, predseda Európskej rady počas Národného konventu o EU, Bratislava 12. jún 2013, (foto - ročenka MZV 2013)

18) Konferencia Moderná diplomacia: 20 rokov služby pre Slovensko (foto - ročenka MZV 2013)

Popíska: *Lídri slovenskej diplomacie na konferencii Moderná diplomacia: 20 rokov služby pre Slovensko*

19) Povedali o SR:

19a) *„Slovensko je dôležitým partnerom pre Spojené štáty, a to aj prostredníctvom významných inštitúcií ako je EÚ a NATO. Ceníme si našu spoluprácu, od podpory stability v Afganistane až po riešenie výziev ako je energetická bezpečnosť Európy.“*

- Barrack Obama, prezident Spojených štátov amerických v blahoprajnom liste Andrejovi Kiskovi k zvoleniu za prezidenta SR, 6. júl 2014 (foto - Ročenka MZV 2014)

19b) *„Vaša krajina je svetlým príkladom členstva v EÚ, mladá demokracia, ktorá má za sebou stáročnú históriu, sa stala stabilnou, prosperujúcou krajinou, plnohodnotným členom EÚ.“*

- Martin Schulz, predseda Európskeho parlamentu, počas galavečera pri príležitosti 10. výročia vstupu SR do EÚ, Bratislava 30. apríl 2014 (foto - Ročenka MZV 2014)

19c) *„Slovenská republika prešla veľmi zásadným procesom modernizácie. Čo sa tu urobilo, urobila slovenská spoločnosť. Najväčšie uznanie za všetko ide Slovákom samotným.“*

- José Manuel Barroso, predseda Európskej komisie počas návštevy Slovenska, Bratislava 28. apríl 2014 (foto - Ročenka MZV 2014)

20) Noví eurokomisári, vrátane M. Šefčoviča + J. C. Juncker (foto - Ročenka MZV 2014)

Popiska: Od novembra 2014 vedie Európsku komisiu luxemburský expremiér J. C. Juncker. Maroš Šefčovič sa stal podpredsedom Komisie zodpovedným za energetickú úniu

21) C. Ashton + M. Lajčák na porade VZÚ SR (foto - Ročenka MZV 2014)

Popiska: V roku 2014 vystúpila na porade vedúcich zastupiteľských úradov Slovenskej republiky vysoká predstaviteľka EÚ pre zahraničné veci Catherine Ashton

22) Povedali o SR:

22a) „Vždy som s pohnutím vnímal historické úsilie tejto krajiny formovať svoj osud ... Tento duch odvahy žije ďalej.“

- Generálny tajomník OSN Pan Ki-mun pri udelení čestného doktorátu a zlatej medaily Komenského univerzity, Bratislava 19. októbra 2015 (foto - Ročenka MZV 2015)

22b) „NATO v súčasnosti realizuje najväčšie posilnenie svojej kolektívnej obrany od konca studenej vojny. A Slovensko hrá svoju úlohu prispievaním k tejto adaptácii našej Aliancie.“

- Jens Stoltenberg, generálny tajomník NATO počas svojej prvej oficiálnej návštevy v Slovenskej republike, Bratislava 10. septembra 2015 (foto - Ročenka MZV 2015)

22c) „Demokracia, sloboda slova, voľný obchod, rovnosť príležitostí, ľudské práva sú tým, čo nás spája. A dejiny ukazujú, že sme úspešní, keď za týmito hodnotami stojíme – a to spoločne.“

- David Cameron, vystúpenie na GLOBSEC-u, Bratislava 2015 (foto - Ročenka MZV 2015)

IXb. PREDSEDNÍCTVO EÚ foto- (logo SK PRES 2016?)

(1 panel)

1) Holandská kráľovná + I. Korčok - symbolické odovzdanie predsedníctva (foto - Ročenka MZV 2016)

Popiska: Symbolickým odovzdaním predsedníctva vyvrcholila holandsko - slovenská spolupráca v rámci predsedníckeho Tria. Súčasťou bolo i otvorenie výstavy diel Joana Miróa a skupiny výtvarníkov CoBrA v Danubiane za účasti holandskej princeznej Beatrix, 30. jún 2016

2) **Slávnostný otvárací koncert SK PRES pred SND (foto - Ročenka MZV 2016)**

Popiska: Na slávnostnom otváracom koncerte slovenského predsedníctva Viva Europa - Voices of Europe sa predstavil zmiešaný zbor zložený z umelcov zo všetkých 28 členských krajín EÚ. Prerušil ho obrovsky lejak a fuja-vica, pokračovalo sa v hoteli, 2. júl 2016

3) **I. Korčok, splnomocnenec vlády SR pre SK PRES (foto - Ročenka MZV 2016)**

Popiska: Ivan Korčok, splnomocnenec vlády SR pre SK PRES

4) **Fotomozaika záberov z predsedníctva (foto - Ročenka MZV 2016)**

Popiska: 1. júla 2016 prvý krát v histórii prebralo Slovensko predsedníctvo v Rade Európskej únie. Sústredilo sa na európske projekty s praktickým prínosom pre občanov, snažilo sa zjednocovať Úniu, hľadať riešenia prijateľné pre všetky členské štáty a prospešné pre EÚ ako celok

5) **Bratislavský samit, spoločná foto pred hradom (foto - Ročenka MZV 2016)**

Popiska: Vrcholné podujatie slovenského predsedníctva - Bratislavský samit. Jeho výsledkom boli Bratislavská deklarácia a Bratislavská cestovná mapa, 16. september 2016

6) **Zasadnutia hláv štátov a vlád 16. septembra 2016 (foto - Ročenka MZV 2016)**

Popiska: Fotografia z rokovacej miestnosti na Bratislavskom hrade počas neformálneho zasadnutia 27 hláv štátov a vlád, 16. september 2016

IXc. Slovensko a OSN

(1 panel)

Mimoriadny úspech slovenskej diplomacie na pôde OSN predstavuje voľba ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka za predsedu 72. Valného zhromaždenia OSN v máji 2017.

Z hľadiska svetovej organizácie mieru a jej predsedu VZ OSN Miroslava Lajčáka patria medzi hlavné priority otázky udržateľnosti mieru (koncept preventívnej diplomacie) a zvládnutie globálneho masového fenoménu – nútenej migrácie – v medziach humanitárnej udržateľnosti, dodržiavania ľudských práv a minimalizácie jej sociálno-ekonomických dôsledkov, ochrana zdravia a prírodných zdrojov.

Slovenská diplomacia na čele s ministrom Miroslavom Lajčákom dostali s postom predsedu Valného zhromaždenia OSN 2017-2018 dôveru 193 krajín organizácie podieľať sa výraznou mierou na spolurozhodovaní o budúcnosti celého ľudstva.

1) **Kňažko / Kukan na VZ OSN 19. január 1993 (foto - DM MZV SR, kongreska)**

Popíska: 19. januára 1993 bola Slovenská republika prijatá za 180. člena OSN. Podpredseda vlády a minister zahraničných vzťahov SR Milan Kňažko s veľvyslancom - stálym predstaviteľom SR pri OSN Eduardom Kukanom pripevňujú menovku nového členského štátu na mieste vyhradenom pre slovenskú delegáciu

2) **Nóta SM SR pri OSN v Ženeve - vrátane farebného stvárnenia štátnych symbolov SR - pečať, znak (dokumenty/kópie - DA MZV SR, fond SM OSN Ženeva, r. 1993, krabica č. 1)**

Popíska: Nóta, ktorou Stála misia Slovenskej republiky pri OSN v Ženeve požiadala v súlade s Parížskou konvenciou o ochrane štátnych znakov Medzinárodný úrad Svetovej organizácie duševného vlastníctva o registráciu a ochranu štátnych symbolov Slovenskej republiky, 7. apríl 1993

3) **BR OSN (foto – ročenka MZV 2007)**

Popíska: Slovenská republika dva roky (2006 – 2007) pôsobila na poste nestáleho člena BR OSN

4) **M. Jenča ako riaditeľ RS OSN pre preventívnu diplomaciu v Strednej Ázii (foto - Bulletin 20 rokov slovenskej diplomacie)**

Popiska: *Námestník generálneho tajomníka OSN a riaditeľ Regionálneho strediska OSN pre preventívnu diplomáciu v Strednej Ázii Miroslav Jenča s generálnym tajomníkom OSN Pan Ki-munom, Ašchabad, 2. apríl 2010*

5) **J. Kubiš, osobitný predstaviteľ GT OSN v Afganistane a riaditeľ Pomocnej misie OSN v Afganistane (foto - Bulletin 20 rokov slovenskej diplomacie)**

Popiska: Ján Kubiš, osobitný predstaviteľ generálneho tajomníka OSN v Afganistane a riaditeľ Pomocnej misie OSN v Afganistane na tlačovej konferencii o situácii v krajine, Kábul, 25. január 2012

6) **Minister ZV M. Lajčák na pôde OSN (foto – výstava OSN Michálek)**

Popiska: *Miroslav Lajčák počas prezentácie pri voľbe za predsedu VZ OSN, 31. máj 2017*